

2025-04-18 Nr. NV-760

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-25-331(2) TAIS- 25-5237(3)	DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2456(3) IR LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-210		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2025-05-02	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Istatymo projektu Nr. XIVP-2456(3) Seimo narė R. Baškienė siūlo (nuo 2025-01-01) maksimalų kompensuojamąjį uždarbį („lubas“) ligos, profesinės reabilitacijos, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms apskaičiuoti padidinti nuo 2 iki 2,5 šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio (VDU) dydžio.

Šiuo metu „lubos“ išmokoms apskaičiuoti negali viršyti 2 VDU, galiojusių užpraeitą ketvirtį iki teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, dydžio¹. Seimo narės nuomone, nėra teisinga, kad asmenys, kurie uždirbdavo didesnius atlyginimus ir mokėjo didesnius mokesčius, apskaičiuojant maksimalų kompensuojamąjį darbo užmokestį yra apriboti 2 VDU dydžiu ir negali gauti didesnių vaiko priežiūros, tėvystės ar ligos išmokų².

Dėl šio įstatymo projekto jau buvo teikta išvada Seimui (LRV 2024-10-30 nutarimas Nr. 903) ir siūlymui nebuvo pritarta dėl ribotų finansavimo galimybių

Istatymo projektu Nr. XVP-210 Seimo narė P. Kuzmickienė siūlo (nuo 2025-08-31) netaikyti 2 VDU ribojimo apskaičiuojant kompensuojamąjį uždarbį neperleidžiamoms 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogoms.

Siekama skatinti ir motyvuoti didesnį skaičių tėvų pasinaudoti neperleidžiamomis 2 mėn. trukmės vaiko priežiūros atostogomis. Tėvams, kurių atlyginimai yra didesni nei 2 VDU, taikomas išmokų „lubų“ apribojimas gali reikšti ženklų pajamų sumažėjimą, todėl dalis tėvų nepasinaudoja neperleidžiamais vaiko priežiūros atostogų mėnesiais. 2024 m. vaiko priežiūros išmoką už neperleidžiamus mėnesius gavo 5,4 tūkst. vyrų ir 16,8 tūkst. moterų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės išvadoje siūloma:

1. nepritarti įstatymo projektui Nr. XIVP-2456(3), nes, jei siūlomas įstatymas įsigaliotų 2025 m. liepos 1 d., papildomai reikėtų apie 9,3 mln. Eur „Sodros“ biudžeto lėšų, iš jų: 4,7 mln. Eur – ligos išmokoms, 0,7 mln. Eur – tėvystės išmokoms ir 3,9 mln. Eur – vaiko priežiūros išmokoms (pakeitimas paliestų apie 3,7 tūkst. ligos išmokų gavėjų, apie 0,16 tūkst. tėvystės išmokų gavėjų ir apie 1,5 tūkst. vaiko priežiūros išmokų gavėjų), o 2026 m. – apie 18,5 mln. Eur, iš jų: 9,4 mln. Eur – ligos išmokoms, 1,4 mln. Eur – tėvystės išmokoms ir 7,7 mln. Eur – vaiko priežiūros išmokoms mokėti.

2. nepritarti įstatymo projektui Nr. XVP-210, nes pasiūlymui įgyvendinti 2025 m. papildomai reikėtų apie 2,6 mln. Eur, o 2026 m. – apie 7,8 mln. Eur „Sodros“ biudžeto lėšų. Pakeitimas paliestų apie 470 asmenų, kurie gauna maksimalią vaiko priežiūros išmoką už neperleidžiamų 2 mėn. trukmės vaiko priežiūros atostogų ar vaiko priežiūros laikotarpio dalį.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad valstybės prisiimami įsipareigojimai turi būti paremti materialiniais ir finansiniais ištekliais. Atsižvelgiant į tai, kad „Sodros“ biudžetas planuojamas įvertinus pagrindines rizikas valdžios sektoriaus finansams (dėl geopolitinės padėties pokyčių ir jos galimo poveikio, ekonominių svyravimų) **artimiausiu metu finansinių galimybių įgyvendinti šiuo siūlymus nėra.**

¹ Asmeniui, įgijusiam teisę į išmoką 2025 m. balandžio mėn., maksimalus kompensuojamas DU būtų skaičiuojamas pagal 2024 m. IV ketv. VDU (bruto) dviejų dydžių sumą – 2322,20 Eur x 2 = 4644,4 Eur. Pritarus siūlymui (2,5 VDU), „lubos“ siektų 5805,5 Eur.

² 2025 m. I ketv. *maksimali vaiko priežiūros išmoka*, pasirinkus išmoką gauti iki vaikui sueis 18 mėn. (mokama 60 proc. DU) – 2670,12 Eur per mėn., o pasirinkus išmoką gauti iki vaikui sueis 24 mėn. (iki 12 mėn. mokama 45 proc. DU, o nuo 12 iki 24 mėn. – 30 proc. DU) – atitinkamai 2002,59 Eur per mėn. ir 1335,06 Eur per mėn.). Maksimali išmoka *neperleidžiamų mėnesių laikotarpiu* (mokama 78 proc. DU) – 3471,16 Eur per mėn., maksimali *tėvystės išmoka* (mokama 77,58 proc. DU) – 3452,47 Eur per mėn.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Suderinta be pastabų su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija ir „Sodros“ valdyba.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės redakcinę pastabą (atsisakyti nutarimo projekto 2 punkto ketvirtosios pastraipos, kurioje dėstomos Konstitucinio Teismo doktrinos nuostatos, kaip perteklinės šio punkto penktoje pastraipoje dėstomos nuostatos atžvilgiu) rengėjai atsižvelgs teikiant nutarimą pasirašyti Ministrui Pirmininkui.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė , vyresnioji patarėja